

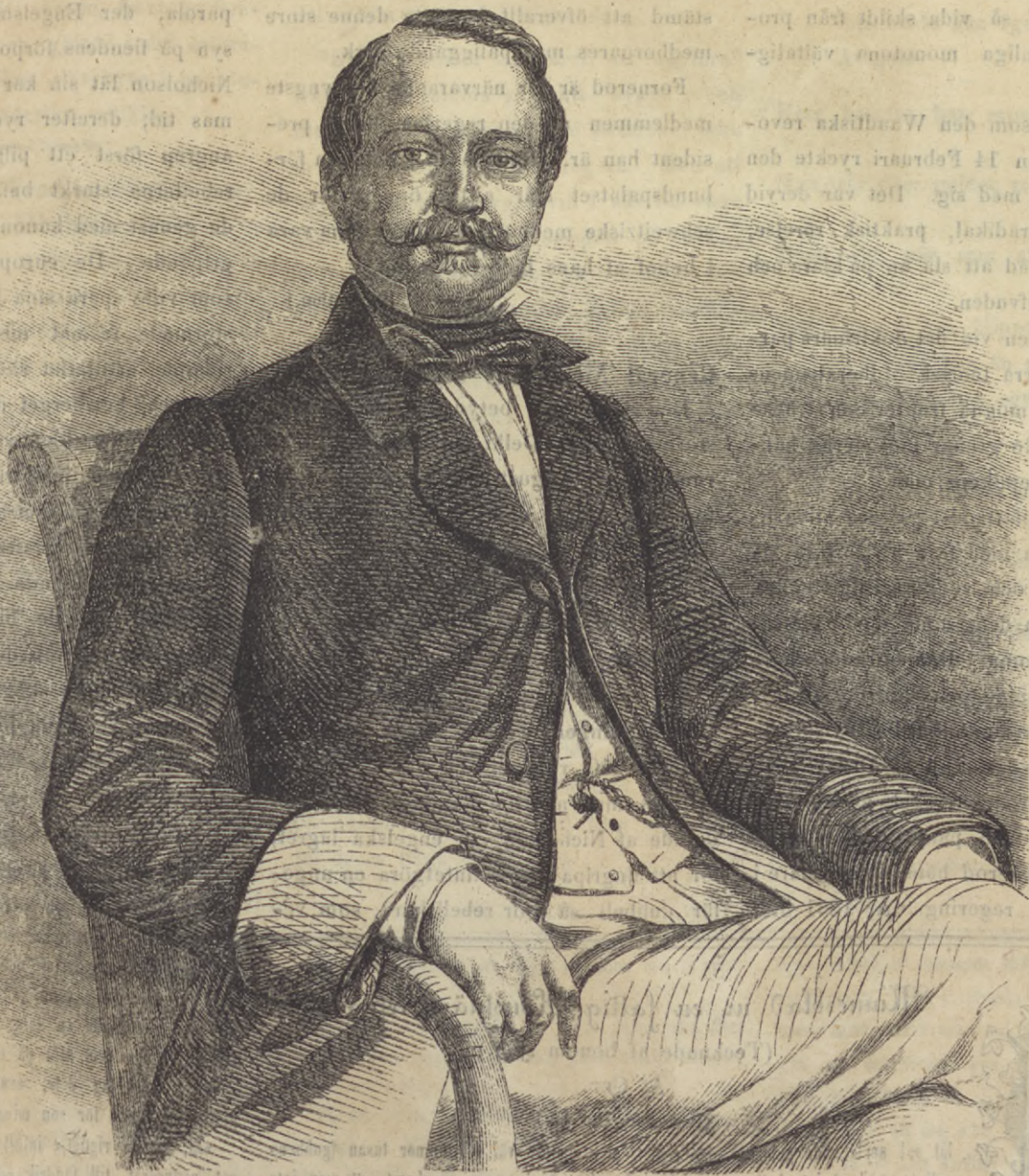
Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.



ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 49. Ut kommer hvarje Söndag. **Götheborg den 6 December 1857.** Pris för år: **6 R:dr 32 sk.** B.co. XI årgången.



Förnerod, Schweiziska förbundets president.

Schweitziska förbundets president.

Tillochmed i Schweiz, der hvarje förtjent medborgare ganska lätt kan komma till de högsta befattningar i statens tjenst, har man få exempel på en så hastig upphöjelse, som Förnerods nuvarande presidents. Herr Förnerod är ej mer än trettiosju år gammal, och har likväl sedan flera år tillbaka inom Schweiziska rådsförsamlingen utmärkt sig genom sina vidsträckta kunskaper, genom sitt snilles outröttliga verksamhet och sin karaktersfasthet.

Han är född i Avenches (det fordnä Avenicum) en liten stad i Kanton Waadt, och af en familj, som redan länge varit känd inom embetsmannakåren. Hans farfar och dennes bröder togo en vigtig del i 1798 års revolution, hvilken frigjorde kanton Waadt och återgaf densamma dess oberoende och rättighet att styra sig sjelf, i det den befriade honom från det Bern'ska fälväldet. En af Förnerods förfäder blef legationssekreterare i Paris, en annan medlem af Schweiziska förbundets senat.

Constant Förnerod studerade till en början vid Lausanne's akademi, på den tiden ryktbar genom namnen Vinet, Monnard, Porchat, Olivier m. fl. Han var af sina föräldrar bestämd för teologien, som flertalet af Waadt's unge studerande plägade slå sig på. Men detta var ingalunda hans kallelse. Han kände sig deremot af en oemotståndlig håg dragen till juridiska studier och omfattade äfven dessa med iver.

Efter några års förlopp begaf han sig för studiernas fulländande till Tübingen och



General Nicholsons strid med rebellerna vid Delhi d. 25 Augusti.



Han sjunger om himlen, men tryckes på
jorden af skuld;
Hvad gagna de lagrar, han här kan få
skära,
Om dock han får svälta med all denna
ära?
Nej, hvad han än säger,
Ej snillet stort väger
Mot guld.

Ja — här uppå jorden ej något går upp
emot guld;
Med det liquiderar man sjelfvaste syndernas
skuld.
Dock — hur du dig visar i vackraste
dager
Vid himmelens port, du ej Petrus be-
drager;
Der hjälper ej pruta,
Ej väktarn att muta
Med guld.

Och därför, herr Plutus, som går här så
butter och tvär,
Och talar om "krisen" och änglas och knotar
och svär,
— Nog tar väl *det* onda ett slut kan du
hoppas;
Men tänk om hos himmelska "firman" det
"stoppas",
. . . I "yttersta krisen"
Der brytes ej isen
Med guld!

. x . . . n .

hvad det var för ett slags åkdon, och dock ligger det så nära för handen: det var en stor snöslåde, på hvilken man utbredt halm, ofvanpå denna lades jag och öfvertäcktes med ett bästtäck. Jag somnade genast och sof den rättfärdiges sömn ända tills vi, klockan fyra på morgonen, höllo utanför porten till värdshuset i Uddevalla. Jag var något stel (kölden hade gått upp till trettio grader), men jag fick tid att röra på mig i månskenet, klart som en dag, innan jag blef insläppt; ty det åtgick visst en god halftimme, innan min outtröttlige torpare fick värdshusets folk vaket.

Jag blef insläppt, fick ett trefligt rum, om än i början kallt; men en dugtig brasa och rundelig förtäring — ty jag var hungrig som en varg — lät mig snart glömma allt, utom ögonblickets trefnad.

Jag bestod mig både mat och dryck, och åt och drack tills jag åter blef sömnig. Jag klädde af mig och insomnade ånyo, men nu i en god och ordentlig säng.

Det skulle bli för vidlyftigt, att steg för steg redovisa för min resa. I Uddevalla gjorde jag goda affärer,

Humoristiskt.

Något för skollärare och andra smärre löntagare. Tyska tidningen "Gartenlaube" tillråder allvarligt alla skollärare med 300 à 400 riksdalers lön att blifva — skräddare. Enligt hvad tidningen "Der Arbeitsgeber" uppgifver, erhålla nemligen nu skickliga tillskärare i Frankfurt 1500 ända till 3000 riksdaler svenskt mynt, och det oakadt kan man ofta knappast bekomma en sådan.

I London erhålla tillskärarne ända till 9000 riksdaler eller ungefär lika mycket som ministern i en mindre stat.

Alltså bort med pedagogik, juridik och allt sådant sattyg och fram med skräddaremåttet och saxen! — säger Gartenlaube; och samma råd torde vi med skäl kunna gifva våra svenska skollärare och andra smärre löntagare.

Blandade Ämnen.

En engelsk arrendator kom en dag till sin patron och beklagade sig för honom allvarsamt deröfver, att genom godsherrns täta jagtpartier med sina hundar en del af en hveteåker blifvit alldeles nedtrampad, och begärde därför skadeersättning.

Lorden insåg det billiga i denna begäran och sade sig vara hågad att betala skadan, om arrendatorn blott ville låta

värdera den. Denne underrättade honom då, att sådant redan skett och att den blifvit uppskattad till 800 riksdaler, hvar efter lorden, utan vidare omständigheter, erlade denna summa.

När våren kom, växte det nedtrampade hvetet åter upp och blef det bästa på hela åkern. Arrendatorn gick då återigen till lorden och betalade honom igen den erhållna skadeersättningen.

— Godt! — sade den förvånade lorden. — Det tycker jag om; så skulle det alltid vara männer emellan.

Han underrättade sig nu om hans omständigheter, gick derefter in i ett sidorum och gaf arrendatorn vid sin återkomst en anvisning på 1600 riksdaler, hvarvid han yttrade: "Förränta denna summa, och då er äldste son är myndig, så gif honom den och berättat honom med detsamma, huru ni fått dessa penningar!"

Tidningsväsendets uppfinnare. Enligt Suetonii uppgift är den ryktbare Julius Cæsar den som först tillvägabragt en tidning.

Denne store Romare föranstaltade nemligen, att en berättelse öfver senatorernas förvaltning och tal förelades folket, — således ett slags "Monitör".

Detta slags offentliggörande blef sedermera, genom den af Horatius och Virgilius så högt beprisade Augustus, undertryckt; men denna regeringens organ kom — hvad man knappast skulle kunna tro,

ty på bottnen af glaset kvarläg alltid ett par lod socker. För dylikt vin hade jag förr aldrig råkat ut. Innan jag slog mig på de fria konsterna, hade jag i flere års tid skött en ganska vidlyftig handelsrörelse för en min släktning i Christiania och der lärt att förstå mig på äkta viner. Jag blef alldeles handfallen, då man bjöd mig denna smörja, som man kallade champagne. En af de handlande upplyste mig, att det var äkta svenskt champagne, *hoc est*: Björklake. Men icke destomindre kostade det respektive 8 Rdr rgs buteljen. Fan så dyr medicin! ty äkligt smakade det, och sockradt var det. Sedan jag sofvit middag och straxt på luren fått kaffealfvan, blef jag hjuden öfver till en ung köpman D., som bodde midt emot min värdinna, och fågnades hos honom på det bästa tills det blef klubb dags.

Som resande följde jag med till klubben.

Vi hade knappt satt fötterna inom dörren, innan min vän och broder (jag hade icke varit sex timmar i staden innan jag hade minst trettio bröder) requirerade toddarna, och derefter rangerades killebordet.

fick åter härifrån en bonde, som skjutsade mig till Venersborg, sedan jag ett stycke från förstnämnda stad hvilat natten öfver hos honom. Det är egentligen i Venersborg mitt lilla äfventyr börjar, och det är, efter min ankomst till denna stad, mina läsare benäget täcktes tillåta mig blifva litet vidlyftigare.

Bondgubben, som tyckte att jag reste alltför fasseligte tunnklädd, hade byttat på och omkring mig på det bästa, så att jag, utan känning af den starka kölden, kom till Venersborg frukostdags och der inlogerades hos en gammal, snäll mamsell, som tillika höll table d'hôte, det vill säga, höll spisning för några ungherrar vid kansliet, några unga handlande och militärer; allesamman lefnadsglada, trefliga pojkar, som visade all möjlig artighet mot den unge normannen.

Det var den 27 Januari jag ankom till staden Venersborg. Man talade ej om annat än den påföljande dagens storstättliga soirée i anledning af Carlsdagen. Redan i dag öppnade vi vår förtjusning med champagne. Den kan jag då svärja på var af svensk tillverkning;

om det icke uttryckligen blifvit uppgifvet af Tacitus — åter i gång under Tiberius. Dess hufvudredaktör hette Junius Rusticus. Tacitus har dock glömt att uppgifva, om denna skrift undergått censur, samt om man därför måst ställa någon borgen eller betala — stämpelafgift.

Statistiska uppgifter om Paris. Bland en befolkning af 1,053,000 själar räknar Paris endast 28,000 icke-katoliker. Stadens presterskap räknar utom munkordnarne 892 medlemmar, hvilka tjänstgöra i 46 församlingar. Dessutom finnas 12 munk- och 48 nunnekloster.

Bland de qvinliga ordnarne, hvilka räknas 5400 medlemmar, förtjena Den helige Vincenz' af Paula döttrar att företrädesvis omnämnas, hvilka utom Paris hafva 68 filialafdelningar, inom hvilka 596 systerar, dels i hospitalema, dels i de enskilda hemmen vårda 150,000 sjuka och 20,000 barn.

De frivilliga föreningarne för välgörande ändamål utöfva en högst liflig verksamhet. Föreningen till trons utbredande har genom frivilliga tillskott en årlig inkomst af 120,000 riksdaler. Ett barmhertighetsällskap underhåller årligen 200 familjer, ett annat upptager årligen 2,500 barn.

Turkinor i en kristen kyrka. De turkiska fruarne och flickorna i turkiska fästningen Ny-Orsowa hade tillkännagifvit den önskan, att få besöka

det bönkapell, som på kejsarens af Österrike befallning blifvit uppfördt på den plats, vid Gamla Orsowa, der de ungerska riksinsignierna blifvit funna.

Damerna fingo sin begäran beviljad, och straxt derefter landade, den 9 Oktober frampå eftermiddagen, vid pass fyratio fruar, flickor och barn från Ny-Orsowa vid Donaustranden och tågade, åtföljde af tvenne turkiska män och under oafbruttet slående på tambouriner och trummor samt sång till Allah's lof, genom den utbyggning i skogen, som ledde till kapellet, i hvilket de sedan inträdde, hvars prydnader de betraktade med den lifligaste förvåning och der de knäböjde framför den heliga Marias, Ungerns skyddspatronessas bild.

Innan de åter lemnade kapellet nedlade de en mängd blomsterbuketter, dem de medfört, på madonnastatyens piedestal, hvarefter de återvände till Ny-Orsowa.

Diner med och utan hatt. Efter den sista Pariserfreden inträffade en mängd franska och engelska officerare i Odessa. General Lüders generalstab befann sig då i denna stad, och de flesta stabsofficerarne åto middag i "Hotel de L'Europe's" eleganta matsal, der en förträfflig orkester utförde taffelmusiken.

Såsom det vanligen brukas å alla eleganta ryska restaurationer, suto bordsgästerna äfven här med obetäckt hufvud.

Då inträdde en dag tre fransyska offi-

cerare och togo med hatten på hufvudet plats vid det med gäster starkt besatta bordet. Värden råkade härigenom i stor förlägenhet och visste icke huru han skulle bete sig.

Slutligen kallade han till sig alla sina uppassare och gaf dem följande befallning: "Om deder tre herrarne med hatten på hufvudet begära något, så skolen J artigt svara: "Straxt!" — men icke gifva dem något!"

De tre främmande gästerna begärde soppa, kyparen ropade sitt "straxt" — men gaf dem ändå ingenting.

De väntade, begärde gång på gång, visade sig förtretade — men allt förgefves.

Då sade slutligen den ene af dem, som började inse orsaken: "Kom, låt oss gå!"

Dermed stego alla tre upp och gingo sin väg.

Men efter en stunds förlopp, stego de åter i salongen, med en min, som om intet passerat, hängde sina hattar på klädhängaren, satte sig till bords och begärde mat och vin.

I största hast framburo uppassarne nu det man begärt, och de tre herrarne dnerade denna gång fullkomligt efter önskan, och funno äfven bordskamrater, med hvilka de kunde få konversera.

Kille var ett för mig helt och hållet okänt spel; men som vi i Norge ha ett ungefär motsvarande, som heter »gnav», var det snart lärdt. Man började ganska lågt, för att »norsken» först kunde få litet öfning. Jag satt i en riktig »svintur». Jag tog in den ena potten efter den andra och insatsen ökades oafbruttet. Jag hade snart halfva soffan, på hvilken jag och en till sutto, fylld med plåtar och kapprockar af alla valörer, jag riktigt darrade, när jag kastade ögonen på denna väldiga hög.

Men med ens kastade vinden om. Min tur blef en hundtur i stället för svintur och inom en ganska kort tid var soffan tom, — postmästaren tog min sista hundrabankosedel.

Nu spelade jag några timmar med lånta pengar; men min tur var borta, och med ganska orediga föreställningar om lyckans nyckfullhet gick jag till sängs, när annat beskedligt folk plår stiga upp.

Min vän D. hade försträckt mig pengar till spelets fortsättande; men bedt mig, att jag högt skulle yttra,

att jag i min koffert i logiet hade norska pengar. Detta gjorde, att jag hos de öfrige gästerna bibhöll mitt värde.

Klockan kunde ungefär vara nio på morgonen, då en hel del af mina bröder vid table d'hôte och killebordet kom rusande in i min lilla sängkammare och väckte mig med en ofantligt stor bask. Den var verkligen af nöden. Mina ögon voro nästan helt och hållet igengrodda, hufvudet var tungt och dåsig, och det var med knapp nöd jag kunde föra glaslet till munnen. Det var ej att undra öfver: det oafbrutna supandet och drickandet, nattvak, köld, aftagande matlust, starka sinnesrörelser, allt bidrog att göra mig hvimmelkantig.

Sedan jag sväljt basken fick jag så pass kraft, att jag kunde stiga upp ur min säng.

Mina kamrater väntade mig med fyllda glas vid frukostbordet; men jag förklarade, att jag numera icke smakade en droppe spirituöst.

De skrattade och ville icke tro mig.

Middagen kom. Jag hade ingen matlust.

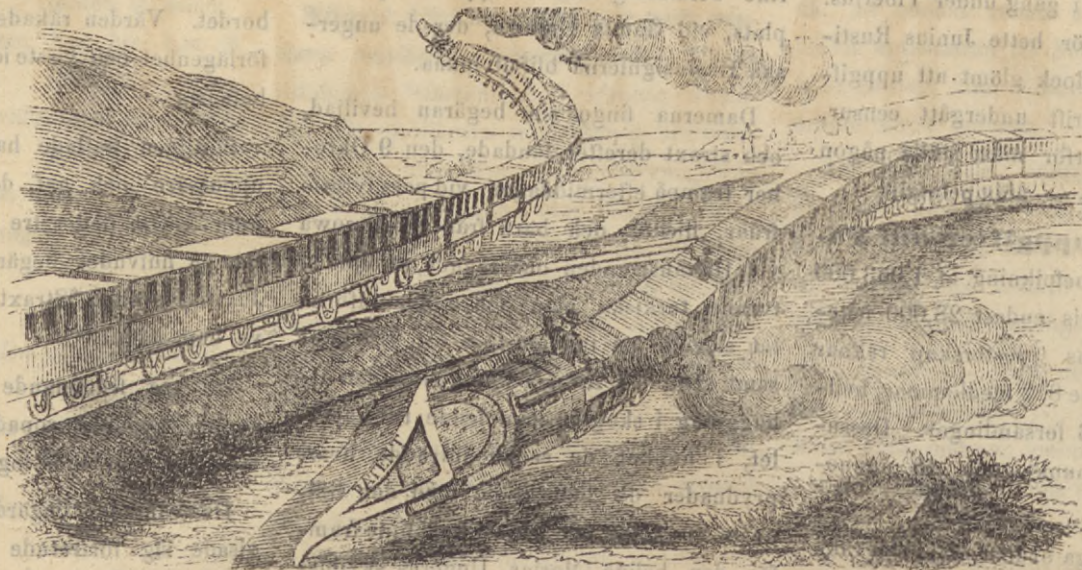
»Bror skall ta sig en aptitsup, så går det!» rådde mina muntra vänner. Men nej, det lyckades dem icke; jag var ej att öfvertala, ehuru Gud skall veta att det kostade på.

Jag blef ensam.

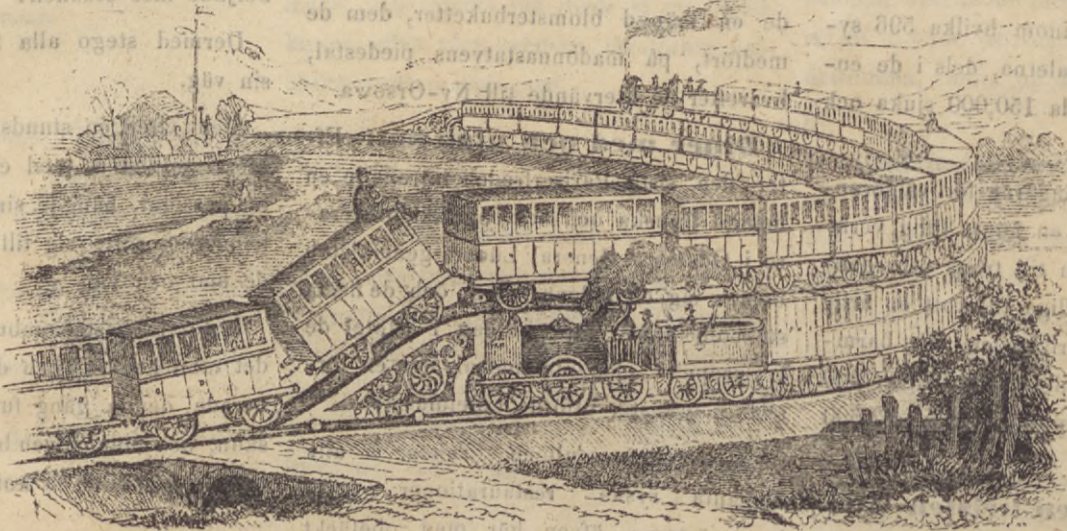
I ett tillstånd af det mest förtärande samvetsagg öfver mitt lättsinne, tyckte jag att min kropp hvarje ögonblick ville sönderslitas. Bröset hopträngdes, så att jag knappt kunde andas; satte jag mig ett ögonblick, var det som om stolen ville draga mig med sig ned i ett bottenlöst djup. Och gick jag fram och tillbaka i den tomma salen, tyckte jag att golvet vaggade fram och tillbaka som ett skeppsdäck i sjögång. Icke en enda redig tanke kunde tänkas till slut, utan kom oafbruttet tillbaka till utgångspunkten, och det blef slutligen blott ett enda i tanken evigt upprepadt ord.

(Forts.)

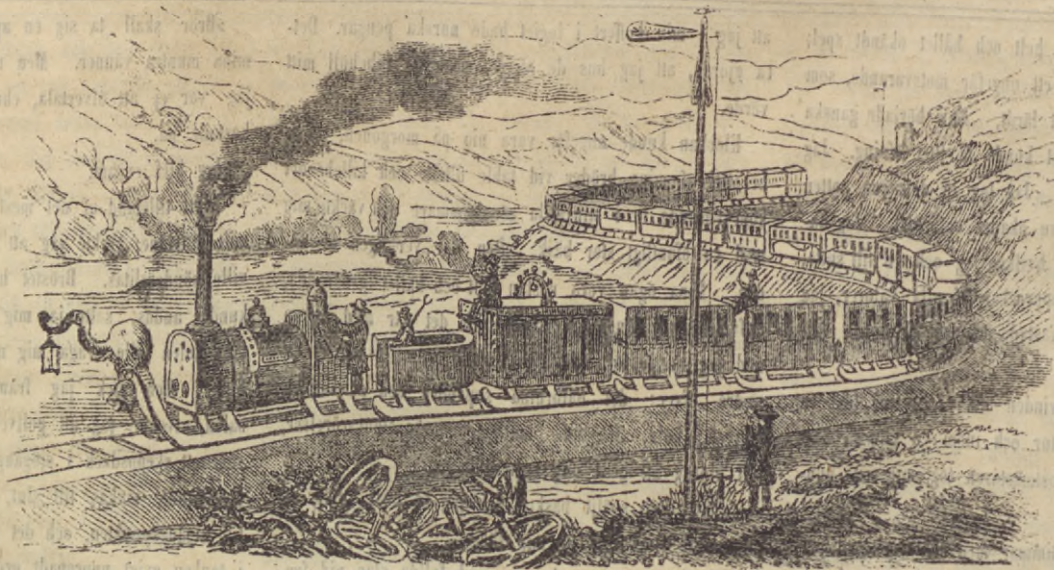
Högst viktiga uppfinnningar i järnvägsväsendet.



Den så kallade "patent-kilen" är i sanning den viktigaste upptäckten inom hela järnvägsväsendet. Beklagligtvis har densamma dock hitintills blifvit föga använd, och likväl är denna det enda riktiga medel att utan fara låta ett lokomotiv vika åt sidan. Hvarje tåg blir derigenom sakta slungadt åt sidan, och i stället för en oerhörd stor olycka inträffar på sin höjd, den lilla malhören att några konduktörer bryta nacken af sig.



Men icke nog härmed; patentkilens anbringande framför lokomotivet medför äfven den fördelen att detta kan uppstiga i höjden. Man belägger för sådant ändamål alla de tåg, som göra samma tur, med vanliga järnvägsskenor, hvilka genom patentkilens anbringande i tågets båda ändar sätts i förbindelse med sjelfva banans jernskenor. Om nu tvenne tåg möta hvarandra, så stannar det, som är försedt med patentkilarna, på banan, hvaremot det andra förmedelst kilens tillhjälp får uppöfver det förra. Det förra tågets skorsten nedfälls vid detta tillfälle med tillhjälp af några fjedrar, men reser sig sedan åter af sig sjelf.



För att för alltid undvika hjulaxlarnes bristande sätter man lokomotivet och samtliga vagnarne på slädmedar och uthyter sålunda hjulens vanliga rassel mot det mer behagliga ljudet af slädmedarnes gnidning. Redan den humanitet, man är skyldig gikt- och podager-resande, påkallar en dylik förändring, hvilken tillika har det goda med sig, att bantåget under starka snöfall aldrig kan komma att stanna.

Härmed följer slutet af Romanbihanget; "Modiga Hjertan," pag. 125—128.

Samt början af: "Högmod går för fall," pag. 1—4.

Nästa N:o utgifves Söndagen den 13 December.

C. PETERSENS OFFICIN 1857.